



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Р4 гп 2/2025
11.06.2025. године
Београд

Врховни суд, судија Татјана Матковић Стефановић, у предмету предлагача АА, ...
..., ..., чији је пуномоћник Љубица Томић, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у
разумном року, одлучујући о приговору предлагача за убрзање поступка у предмету
Врховног суда Прев 237/2025, донео је дана 11.06.2025. године,

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, приговор предлагача за убрзање поступка у предмету
Врховног суда Прев 237/2025.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Предлагач је дана 13.05.2025. године поднео Врховном суду приговор ради
убрзања поступка у предмету Врховног суда Прев 237/2025 са предлогом да се у смислу
члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року утврди повреда права на
суђење у разумном року и наложи поступајућем већу да предмет третира као хитан и
приоритетан за одлучивање.

Одлучујући о приговору у смислу члана 7, 9, 10. и 11. Закона о заштити права на
суђење у разумном року („Службени гласник Републике Србије“ број 40/15), Врховни суд
је нашао да је приговор неоснован.

Након спроведеног испитног поступка, из извештаја судије известиоца у предмету
Прев 237/2025 утврђено је да је поступак покренут пред Привредним судом у Пожаревцу,
31.12.2018. године тужбом тужиоца АД „Гоша“ Фабрика за производњу специјалне
опreme ... против АА, ..., ради накнаде штете у износу од 2.113.470,42 евра са затезном
каматом од 01.01.2014. године. Решењем суда од 09.01.2019. године наложено је тужиоцу
да достави оверени превод тужбе, приложених исправа и решења од 09.01.2019. године,
којим се туженом налаже да поднесе суду одговор на тужбу у писаном облику, на
немачком језику, по ком решењу је тужилац поступио 01.02.2019. године. Након тога,
дана 07.02.2019. године, тужилац је доставио поднесак са повећаним захтевом, са

приложеним налазом и мишљењем вештака дана 07.02.2019. године. Дописом од 08.02.2019. године суд га је позвао да поднесак и прилог преведе и достави суду ради достављања туженом у ..., по ком допису је тужилац поступио 11.03.2019. године. Тужилац је 22.02.2019. године предложио одређивање привремене мере. Дана 19.04.2019. године тужени је поднео одговор на тужбу, а поднеском од 17.05.2019. године изјаснио се на преиначење тужбе и на предлог за одређивање привремене мере.

Решењем од 20.05.2019. године, првостепени суд је одбио приговор међународне ненадлежности домаћег суда против кога је тужени поднео жалбу 14.06.2019. године о којој је Привредни апелациони суд одлучио решењем Пж 3939/19 од 13.11.2019. године тако што је одбио жалбу и потврдио првостепено решење. Другостепено решење достављено је странкама 25.11.2019. године.

Решењем првостпеног суда П 580/2018 од 04.12.2019. године одређена је привремена мера ради обезбеђења новчаног потраживања тужиоца против кога је тужени изјавио жалбу 30.12.2019. године, о којој је Привредни апелациони суд одлучио решењем Пж 585/20 од 20.02.2020. године, тако што је одбио жалбу као неосновану и потврдио првостепено решење.

Припремно рочиште у овој правној ствари одржано је 26.05.2020. године, а тужилац је поднеском од 19.06.2020. године доставио превод електронске кореспонденције парничних странака. Рочиште за главну расправу заказано за дан 10.07.2020. године није одржано сагласно предлогу парничних странака, при чему је следеће заказано за 15.09.2020. године, а у међувремену је на место тужиоца ступило ББ ДОО На рочишту одржаном дана 15.09.2020. године тужени је тражио рок ради изјашњења поднесак тужиоца о промени тужиоца од 04.09.2020. године, да би следеће рочиште било заказано за 15.10.2020. године, када је дозвољено да уместо дотадашњег тужиоца у парницу ступи новоозначени тужилац. Решењем од 19.11.2020. године одређено је извођење доказа вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, као и извођење доказа саслушањем сведока и законских заступника странака и временски оквир трајања поступка од 20 рочишта и 24 месеца.

На предлог туженог, због спречености законског заступника и актуелне епидемиолошке ситуације изазване „Корона вирусом“ и ограничењем путовања, рочиште заказано за 26.01.2021. године одложено је за 23.02.2021. године. Поднеском од 26.01.2021. године тужени је предложио измену привремене мере одређене решењем од 04.12.2019. године. На заказано рочиште за дан 23.02.2021. године приступио је један сведок, али није саслушан, а дана 26.03.2021. године одржано је рочиште поводом предлога за измену одлуке о привременој мери, о ком предлогу је суд одлучио решењем од 29.03.2021. године.

Налаз и мишљење вештака од 14.05.2021. године достављен је странкама 19.05.2021. године и 18.08.2021. године и остављен им је рок за изјашњење. Вештак се изјаснио на примедбе 15.06.2021. године, а рочиште за главну расправу одржано је

17.06.2021. године, при чему су уследили нови поднесци парничних странака, на које се вештак изјаснио 05.07.2021. године.

Дана 20.07.2021. године, суду је достављено обавештење о страном праву од стране Министарства правде. Рочишта су одржана 05.10.2021. године и 06.10.2021. године ради саслушања сведка и законских заступника странака. Вештак је израдио допуну налаза и мишљења 16.12.2021. године, која је странкама достављена 20.12.2021. године. Тужилац је преиначио тужбу коме се тужени противио, а доставио је примедбе на налаз и мишљење вештака, о којима се вештак изјаснио писмено 15.03.2022. године. Суд је дозволио преиначење тужбе на рочишту 05.04.2022. године, на коме је наложио туженом да достави оверене преводе чланова Немачког грађанског законика, по ком налогу је тужени поступио 09.05.2022. године. Решењем од 06.05.2022. године одређена је допуна налаза и мишљења вештака, која је достављена странкама 07.06.2022. године.

На рочишту одржаном дана 16.06.2022. године вештаку је наложено да се у остављеном року изјасни на примедбе изнете од стране стучног лица туженог. Поводом допуне налаза и мишљења вештака од 14.09.2022. године, тужени је тражио одлагање рочишта ради изјашњења стучног лица туженог, па је суд рочиште за главну расправу заказану за 22.09.2022. године одложио за 22.12.2022. године. Уследио је поднесак туженог од 03.10.2022. године, којим се изјашњава на налаз вештака, па је суд наложио допуну изјашњења вештака од 14.09.2022. године. Вештак се изјаснио 17.10.2022. године, у вези налога суда да туженом достави документацију побројану основним и допунским налазима, истичући да се ради о неколико хиљада докумената које је имао увид у поступку израде налаза и мишљења, које нема скениране и у прилогу основног налаза доставио је 36 прилога и спецификацију документације у којима је иста побројана.

Тужени је тражио допунски рок за изјашњење на налаз и мишљење судског вештака, наводећи обимност допунског налаза и мишљења који се мора превести туженом на немачки језик. Дана 29.11.2022. године суд је наложио туженом да достави преведено на немачки језик замолницу, тужбу, одговор на тужбу, записнике са рочиште и поднеске туженог и комерцијалне уговора ради прибављања обавештења о садржини немачког права. Поднеском од 08.12.2022. године тужени је доставио превод тражене документације. Министарству правде достављена је допуна замолнице 09.12.2022. године.

Вештак се изјаснио на примедбе стручног лица туженог од 07.12.2022. године дана 30.12.2022. године. Првостепени суд је отказао рочиште за главну расправу од 23.02.2023. године, јер Министарство правде није доставило обавештење о страном праву по допуну замолнице и ново је заказано за 09.05.2023. године. Дана 02.05.2023. године тужени је доставио поднесак о изјашњењу стручног лица на последњи налаз и мишљење судског вештака од 30.12.2022. године. Рочиште заказано за 20.06.2023. године отказано је јер Министарство правде није доставило обавештење о страном праву, при чему је суд ургирао поднеском од 09.05.2023. године и исто се тек изјаснило по тражењу суда од 23.05.2023. године.

Министарство правде је доставило суду 14.09.2023. године копију дописа Савезне канцеларије за правду Савезне Републике Немачке од 01.08.2023. године, са приложеним релевантним прописима на немачком језику. На рочишту одржаном дана 14.09.2023. године наложено је туженом да достави оверени превод, који је доставио 29.09.2023. године. Вештак економске струке се још једном изјаснио 04.10.2023. године, па је суд затражио допуну 10.10.2023. године по којој је вештак поступио 18.10.2023. године, а тужени је 30.10.2023. године доставио нове примедбе стручног лица на које се вештак изјаснио 02.11.2023. године.

На рочишту одржаном дана 07.11.2023. године тужилац је прецизирао тужбени захтев према налазу вештака, па је остављен рок туженом за изјашњење, што је уследило поднеском од 21.11.2023. године, а главна расправа закључена је 22.11.2023. године.

Главна расправа је поново отворена 05.12.2023. године, ради допуне доказног поступка према наводима из поднеска туженог од 29.11.2023. године, који је суду приступио 04.12.2023. године. Следи изјашњење вештака од 27.12.2023. године, затим рочишта од 15.01.2024. године, 19.02.2024. године и 14.03.2024. године, на коме је закључена главна расправа.

Првостепена пресуда је експедована 16.04.2024. године, против које је тужени изјавио жалбу 23.05.2024. године, а тужилац поднео одговор на жалбу 30.05.2024. године. Списи предмета су експедовани Привредном апелационом суду дана 31.05.2024. године, а другостепена пресуда је донета 18.07.2024. године и достављена пуномоћницима парничних странака 15.08. односно 21.08.2024. године.

Против другостепене пресуде странке су изјавиле ревизије и то тужилац препорученом пошиљком 10.09.2024. године, а тужени 19.09.2024. године. Исте су достављене противним странама на одговор. На захтев Врховног јавног тужилаштва од 02.10.2024. године, Привредни суд у Пожаревцу је доставио списе П 580/18 истом ради увида 07.10.2024. године, са наводима да је потребно да се врате у што краћем року, јер су изјављене ревизије како би се доставиле Врховном суду. Врховно јавно тужилаштво је вратило списе Привредном суду у Пожаревцу 11.10.2024. године, те су исти списи дана 14.10.2024. године достављени преко Привредног апелационог суда Врховном суду ради доношења одлуке поводом изјављених ревизија. Одговор туженог на ревизију тужиоца, примљен је у Привредни суд у Пожаревцу 17.10.2024. године, који је достављен Привредном апелационом суду као и поднесак туженог од 31.12.2024. године којим тужени тражи укидање клаузуле правноснажности и извршности, са разлога што првостепена и другостепена пресуда гласе на различите износе. Привредни суд у Пожаревцу је одбио захтев туженог решењем П 580/2018 од 24.01.2025. године, против кога је тужени изјавио жалбу 13.02.2025. године, на коју је тужилац поднео одговор, а Привредни апелациони суд је решењем Пж 934/25 од 10.04.2025. године одбио жалбу туженог и потврдио првостепено решење од 24.01.2025. године.

Након што је примио списе предмета Привредног суда у Пожаревцу П 580/2018 ради одлучивања о изјављеним ревизијама против пресуде Привредног апелационог суда

Пж 2987/24 од 18.07.2024. године, по којма је у Врховном суду формиран предмет Прев 951/2024, Врховном суду је достављен поднесак тужиоца од 31.01.2025. године са захтевом за исправку другостепене пресуде. Врховни суд је решењем Прев 951/2024 од 18.02.2025. године вратио списе предмета Привредном апелационом суду ради допуне поступка како би оценио испуњеност услова за исправку пресуде. Привредни апелациони суд је решењем Пж 2987/24 од 27.03.2025. године исправио пресуду тог суда и списи су поново достављени Врховном суду 16.04.2025. године ради одлучивања о изјављеним ревизијама.

Након тога тужени је затражио увид у списе поднеском од 13.05.2025. године и исти је извршен 20.05.2025. године. Истог дана тужени је поново затражио увид у списе и фотокопирање списка, па је одобрењем судије фотокопирао део списка Привредног суда у Пожаревцу. Након тога је предмет изнет поступајућем судији известиоцу.

Према изјашњењу судије известиоца о ревизијама ће се одлучити по редоследу пријема предмета у раду, уз законом предвиђене изузетке.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), прописано је да при одлучивању о правним средствима којим се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочиште и главног претреса и израду одлука.

Имајући у виду наведене одредбе у контексту утврђених чињеница, Врховни суд је закључио да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року, те да је његов приговор неоснован.

Предлагач у приговору ради убрзања поступка потенцира дужнију трајања целокупног поступка, истичући да је започет још 2018. године у току кога је одржано 16 рочишта, а три рочишта имају статус неодржаног, па сматра да су испуњени услови за подношење приговора.

Изјашњавајући се на ове наводе, Врховни суд налази да време трајања поступка је битно мерило за примену стандарда заштите права на суђење у разумном року. Европски суд за људска права је кроз своју праксу оквирно утврдио време трајања суђења у различитим инстанцама. У пресуди *Donadje v Francuska* од 07.02.2006. године, став 46.

који суд је изразио мишљење да је у границама разумног рока двостепени судски поступак који траје до пет година. У вези истог Врховни суд сматра да је ЕСЈП кроз своју праксу одредио оквирни рок трајања судског поступка чија примена није аутоматска већ зависи од околности појединачног случаја.

У конкретном случају тужба је поднета последњег дана 2018. године 31.12.2018. године, првостепена пресуда је донета дана 14.03.2024. године, а другостепена пресуда дана 18.07.2024. године, те произилази да је поступак у конкретном случају правноснажно окончан за непуних шест година, при чему трајање поступка само по себи није довољно да у овом случају доведе до повреде права на суђење у разумном року. Из анализе целокупног поступка не може се закључити да је дужина трајања поступка последица неажурног и неефикасног поступања суда. Напротив, рочишта су редовно одржавана по правилу на сваких месец дана, што је изузетно ефикасно поступање од стране суда, при чему је већи временски размак у заказивању рочишта био последица израде налаза и мишљења вештака, достављања садржине страног права од стране Министарства правде. Не могу се прихватити наводи из приговора предлагача да је на дужину трајања поступка у великој мери утицало држање суда у погледу вештачења од стране вештака економско-финансијске стукe на околност висине изгубљене добити.

У конкретном случају ради се о спору са међународним елементом, такође о изразито сложеном предмету у коме је неопходно било извођење доказа вештачењем. Тачно је да је достављено више изјашњења од стране вештака што је утицало на дужину трајања поступка, али иста су уследила као последице стављања примедбе од стране стручног лица туженог на свако достављено изјашњење судског вештака. Наиме, вештачење у овој правној ствари одређено је решењем од 19.11.2020. године, а налаз и мишљење сачињен је 14.05.2021. године, на основу обимне документације и достављен је странкама 19.05.2021. године и 18.08.2021. године.

Из горе изложеног извештаја судије известиоца види се да је предлагач – тужени на свако изјашњење стављао примедбе, те у таквој процесној ситуацији, суд поступао у складу са законским овлашћењима и налагао вештаку изјашњење на исте. Предлагач се у приговору позива на законску дужност суда да примени члан 271. став 4. Закона о парничном поступку. Поводом овог Врховни суд наглашава да суд управља поступком, као и да наведена одредба овлашћује суд у ситуацији када се неусагласе налаз и стручна мишљења више вештака, што у конкретном случају није било. Са друге стране може се рећи да на дужину поступка свакако су утицали и правни лекови који су изјављивани у складу са Законом о парничном поступку и о којима је благовремено одлучивано почевши прво од правног лека на решење о одбијању приговора међународне надлежности домаћег суда изјављен од стране туженог, па и на решење о одређивању привремене мере.

Ценећи наводе из приговора, не може се говорити ни о дугом трајању поступка пред Врховним судом, будући да су списи достављени у октобру 2024. године, при чему је ревизијском суду достављен поднесак тужиоца од 31.01.2025. године са захтевом за исправку пресуде поводом кога је Врховни суд поступио већ 18.02.2025. године и донео решење којим се Привредном апелационом суду враћају списи предмета ради допуне

поступка. Врховном суду су накнадно достављени списи 16.04.2025. године и заведени под бројем Прев 237/2025.

Ценећи наводе предлагача у вези значаја предмета за предлагача, увидом у списе предмета VIII Су 445/2024 утврђено је да су пуномоћници странака тужиоца и туженог подносили захтев Судској управи за прекоредно решавање предмета и да су обавештени да нису испуњени услови за прекоредно решавање предмета.

С обзиром на наведено, а ценећи све критеријуме из одредбе члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни суд налази да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року у предмету Прев 237/2025.

Предлагачу нису досуђени трошкови поступка, с обзиром да предлагач није успео у поступку.

Судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.

Поука о правном леку:

Против овог решења предлагачи имају право жалбе Врховном суду у року од осам дана од дана пријема овог решења.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић